

علم أصول الفقه

٢٢-٢-٩٣ سیره و ارتكاز و اجماع ٨٨

دراسات الاستاذ:
مهدي الهادي الطهراني

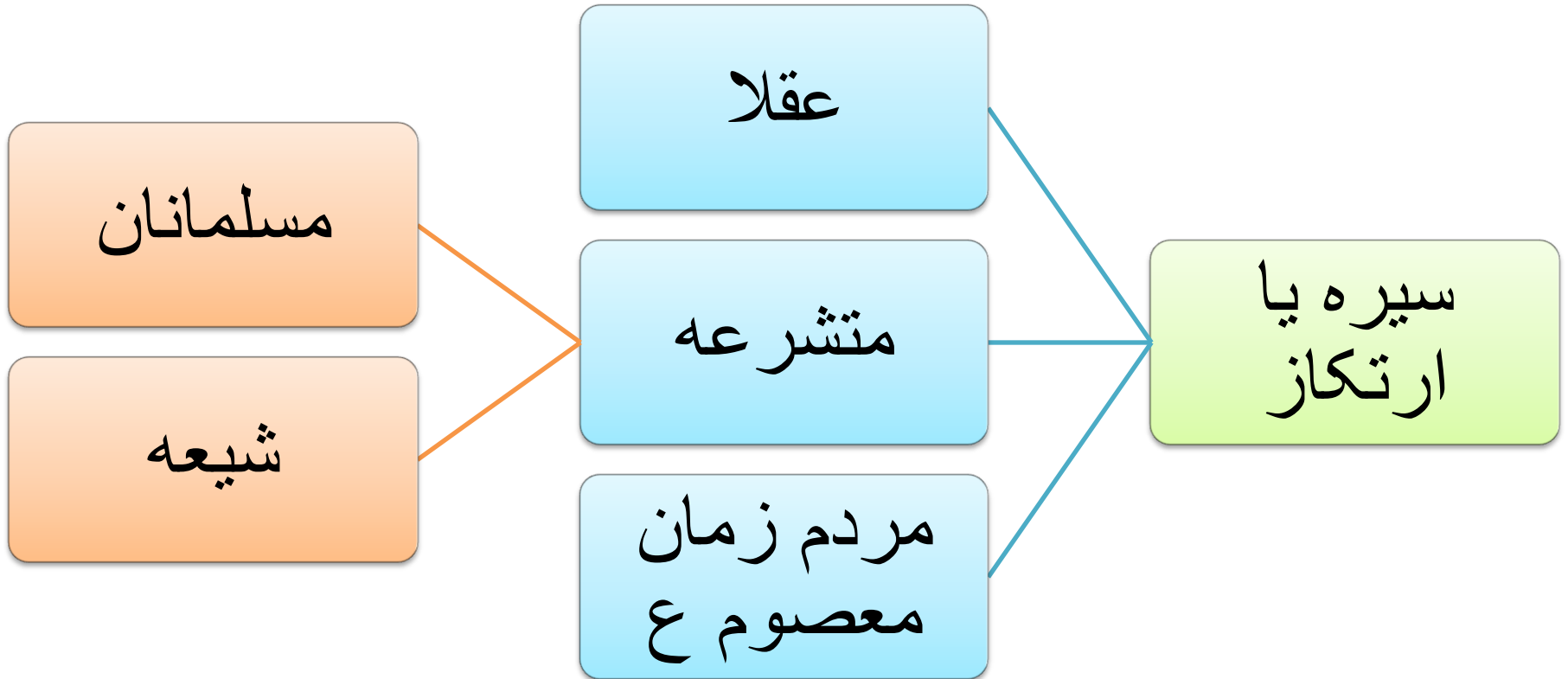
منش عملی و
عادات رفتاری

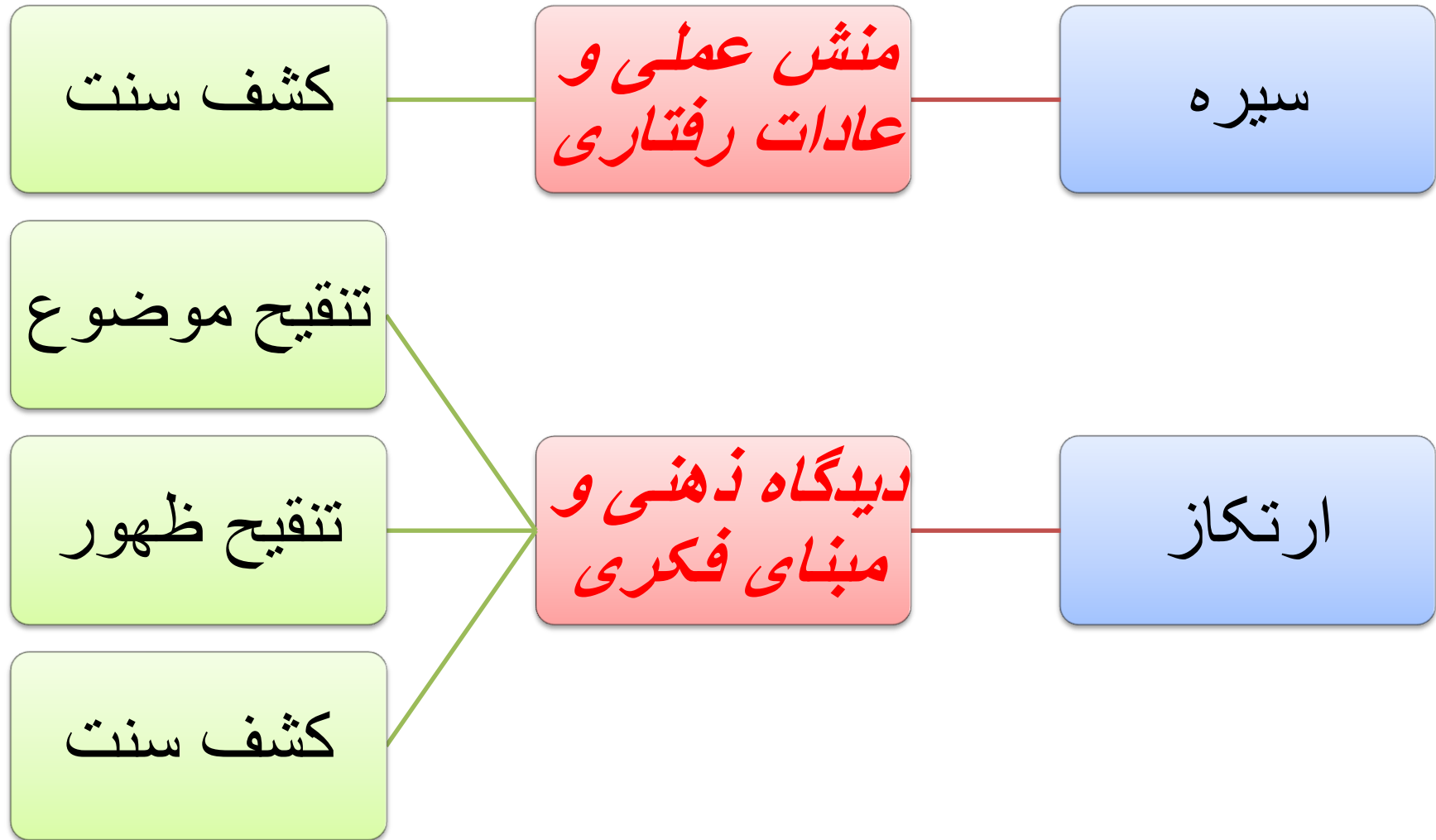
سیره

دیدگاه ذهنی و
مبنای فکری

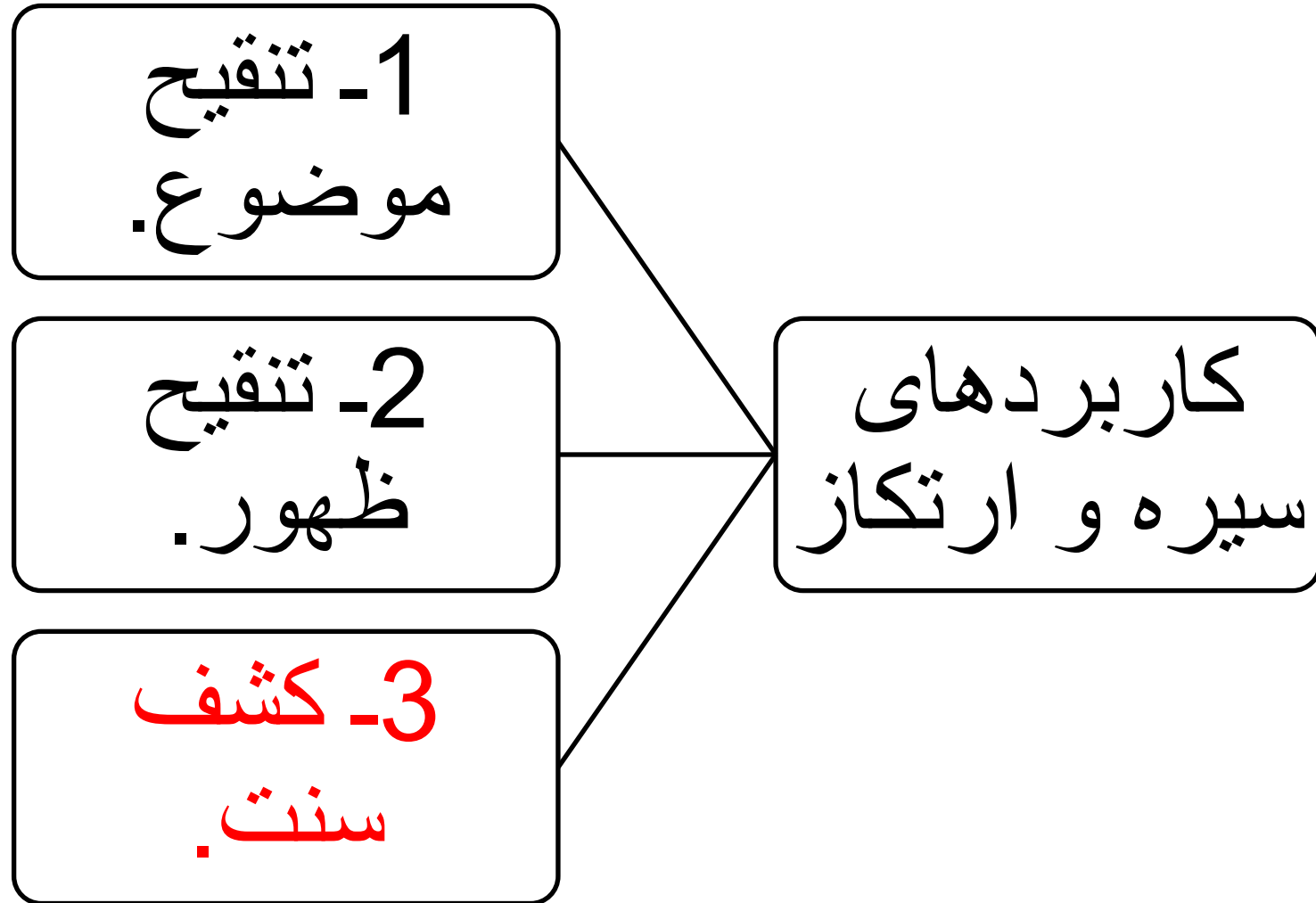
ارتکاز

میزان احتمال تأثیر موقعیت

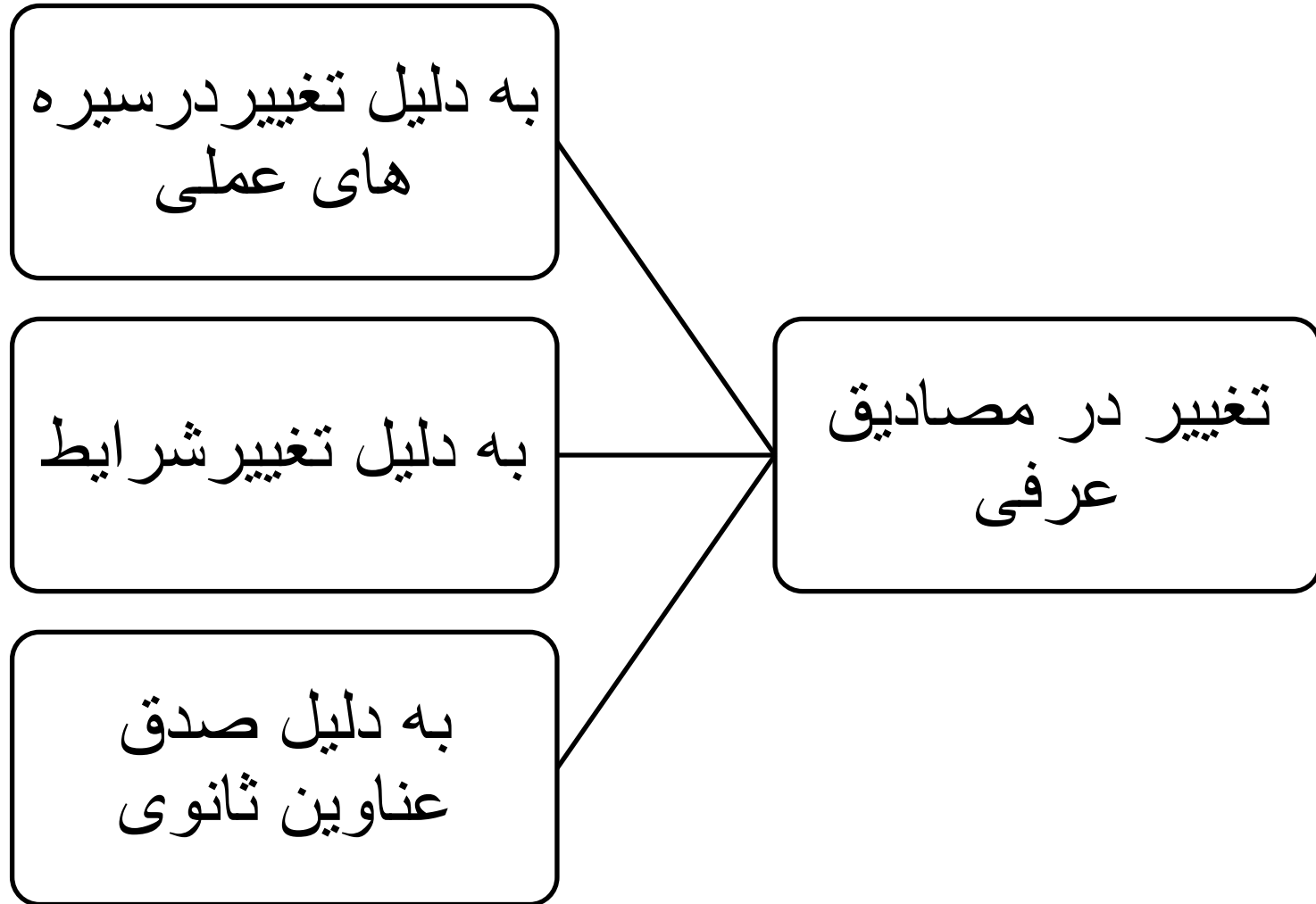
کاربردهای سیره و ارتکاز

تغییر در مصادیق عرفی

- تغییر در مصادیق عرفی به دلیل ایجاد ارتکازهای جدید
 - به دلیل تغییر در سیره های عملی
 - به دلیل تغییر شرایط
 - به دلیل صدق عناوین ثانوی

تغییر در مصادیق عرفی

ایجاد ارتکازات
جدید

تغییر در امور
اعتباری

موافق ذوق شرع

مخالف ذوق شرع

هتک (حضرات
معصومان ع)

ایجاد سیره های
جدید

تغییر در امور
حقیقی

موضوع حکم

حکمت حکم

برانگیزنده شهوت
(غنا و لهو)

زوال عقل
(شراب)

• ۹۳۴

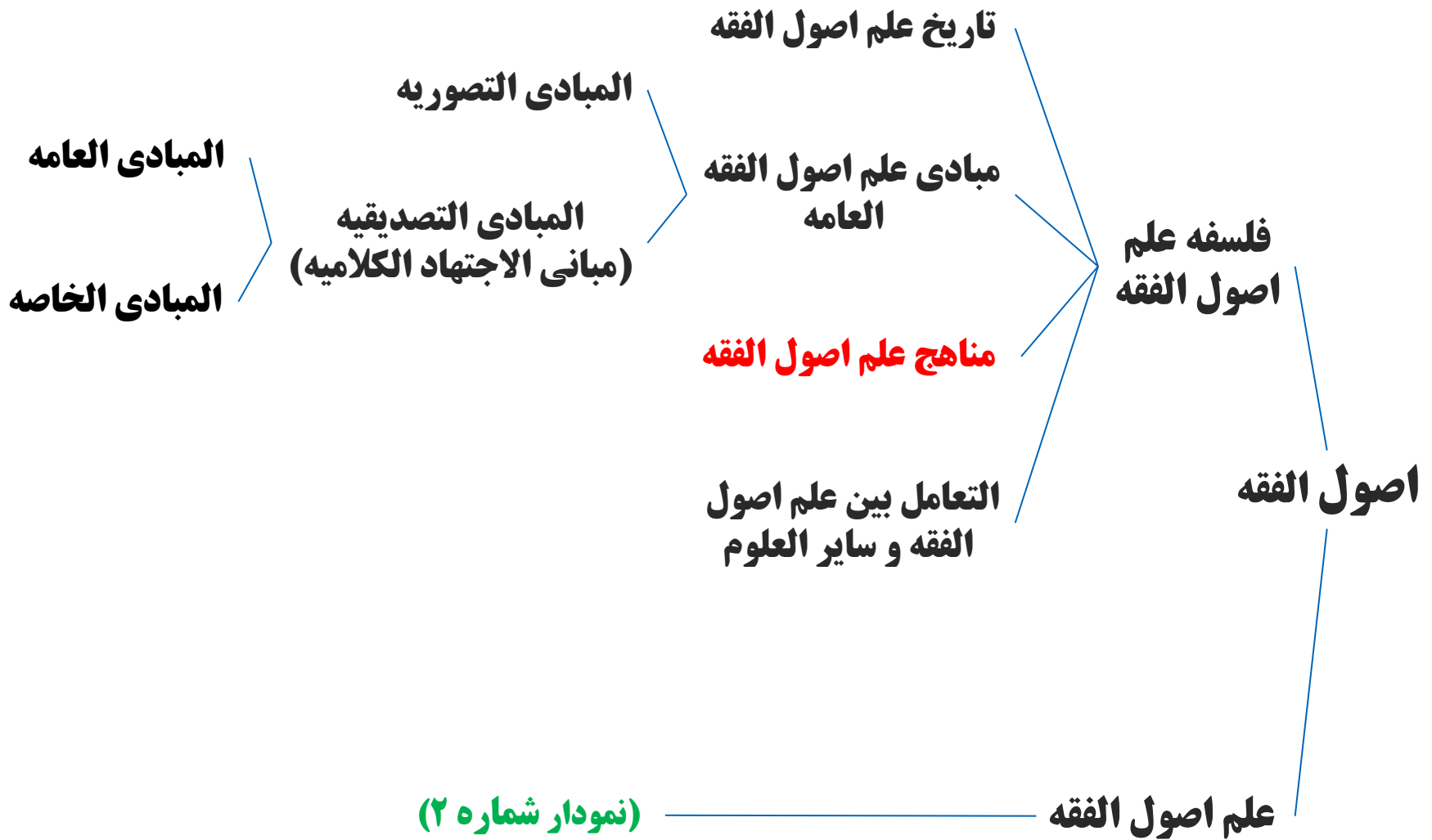
• - آیا موسیقی مناسب با مجالس خوشگذرانی اهل فسق همان موسیقی لهوی است؟ و اگر این چنین است آیا با گذشت زمان و تغییر عرف جامعه «چون دیگر مناسب آن مجالس خوشگذرانی نیست» از حالت لهوی خارج می‌شود؟

• بسمه تعالی

• - در فرض سؤال از حالت لهو خارج نمی‌شود، و الله العالم.

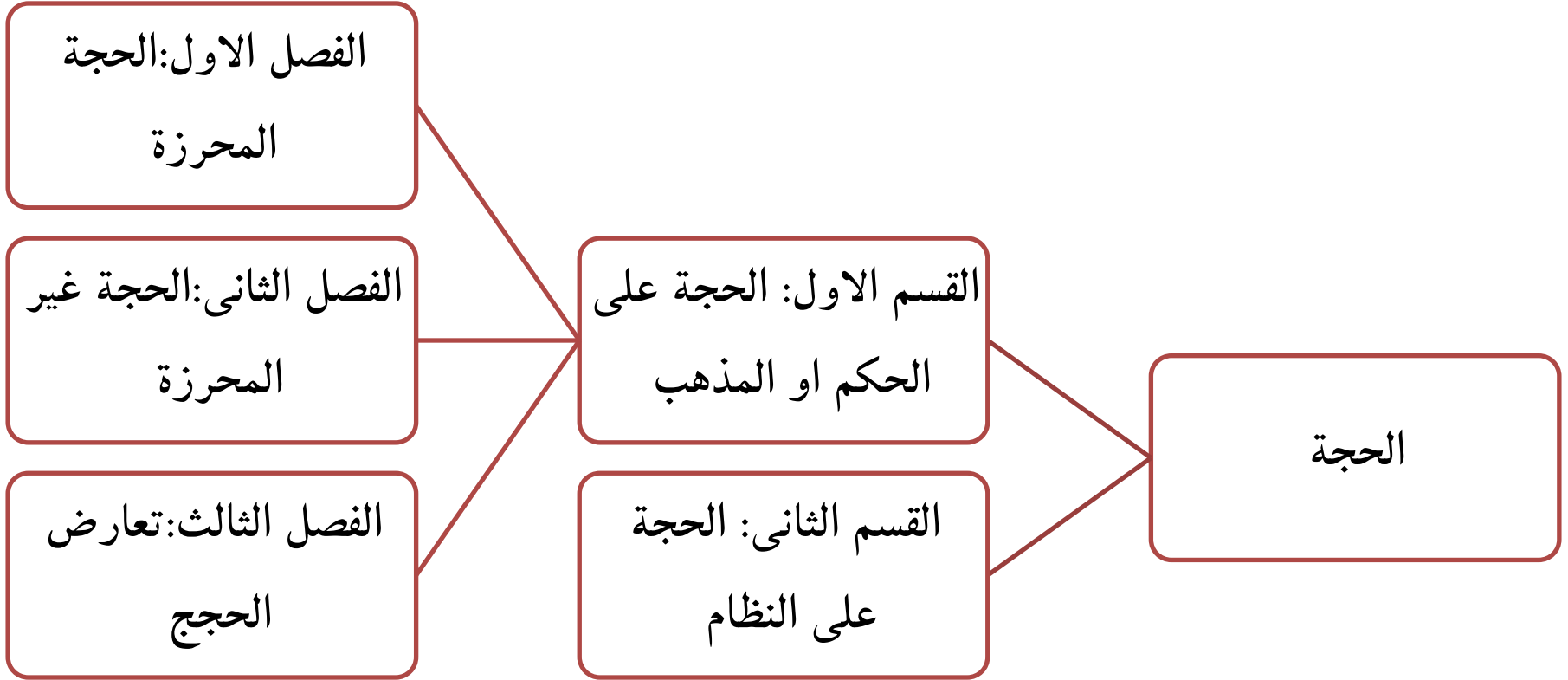
- اگر لهُو یک امر حقیقی باشد پاسخ ناصحیح است و اگر لهُو یک امر اعتباری باشد جواب صحیح است

(نمودار شماره ۱)

(نمودار شماره ۲)

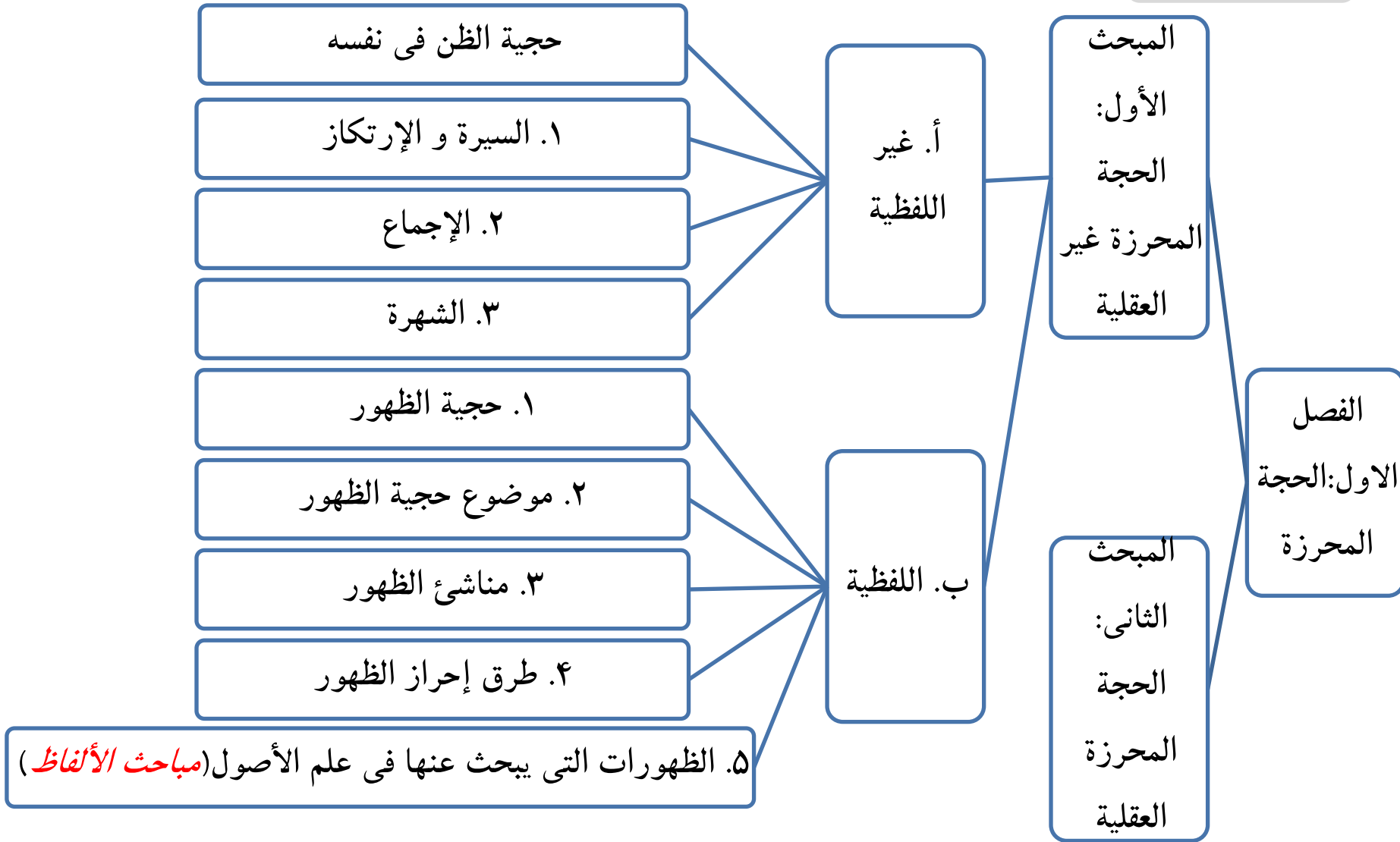
علم اصول الفقه

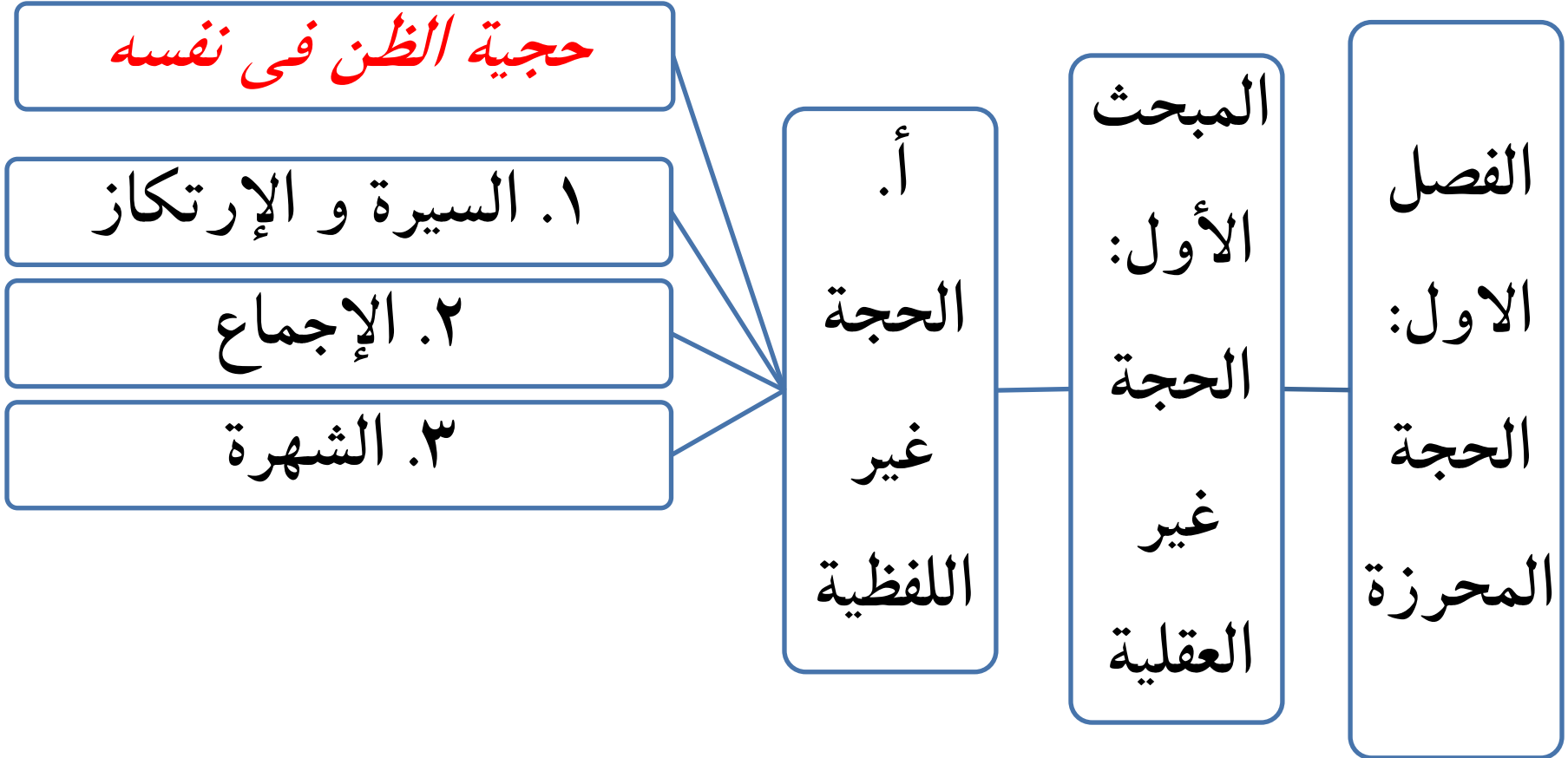

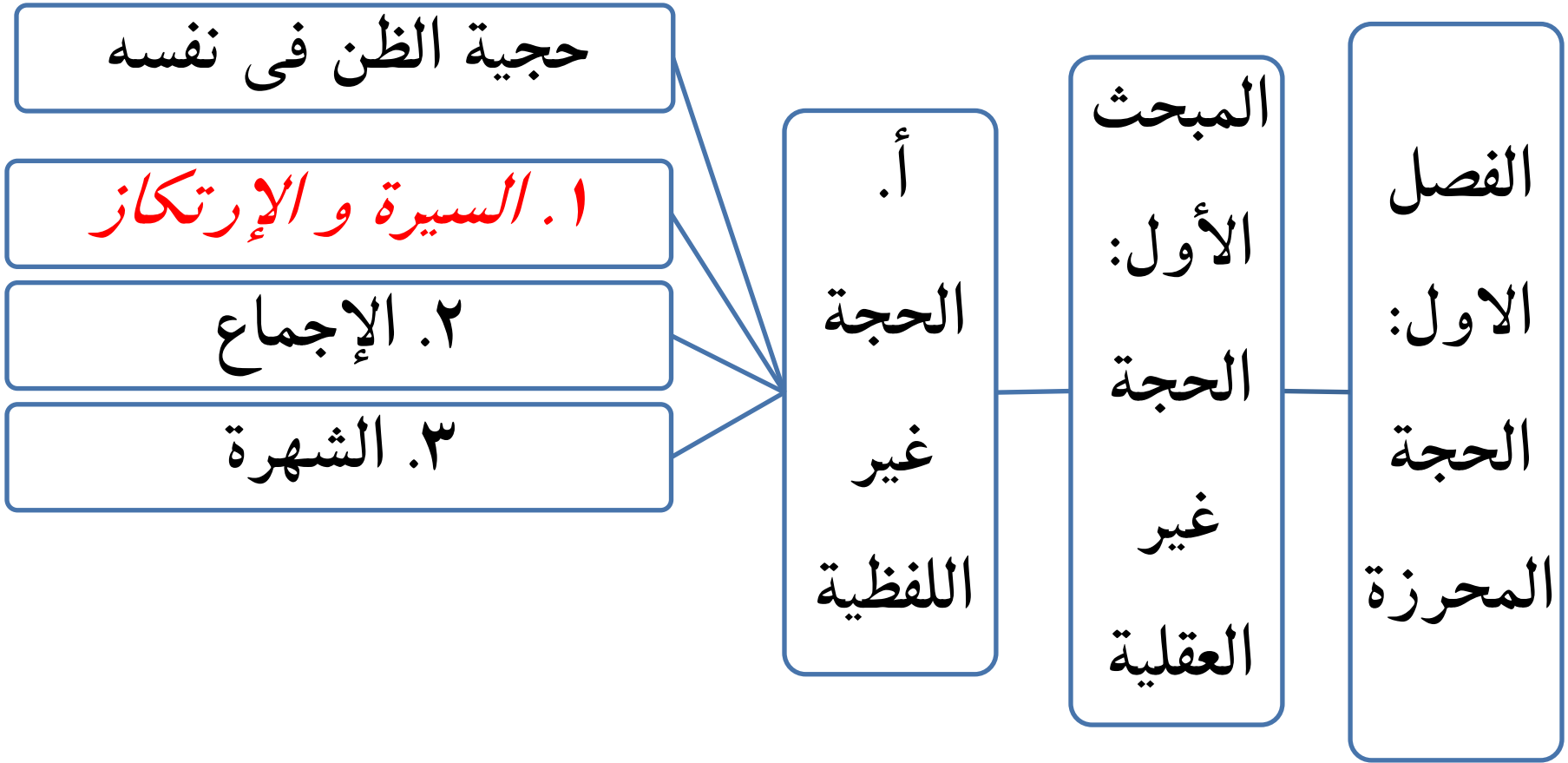
ترتيب اصول متعارف

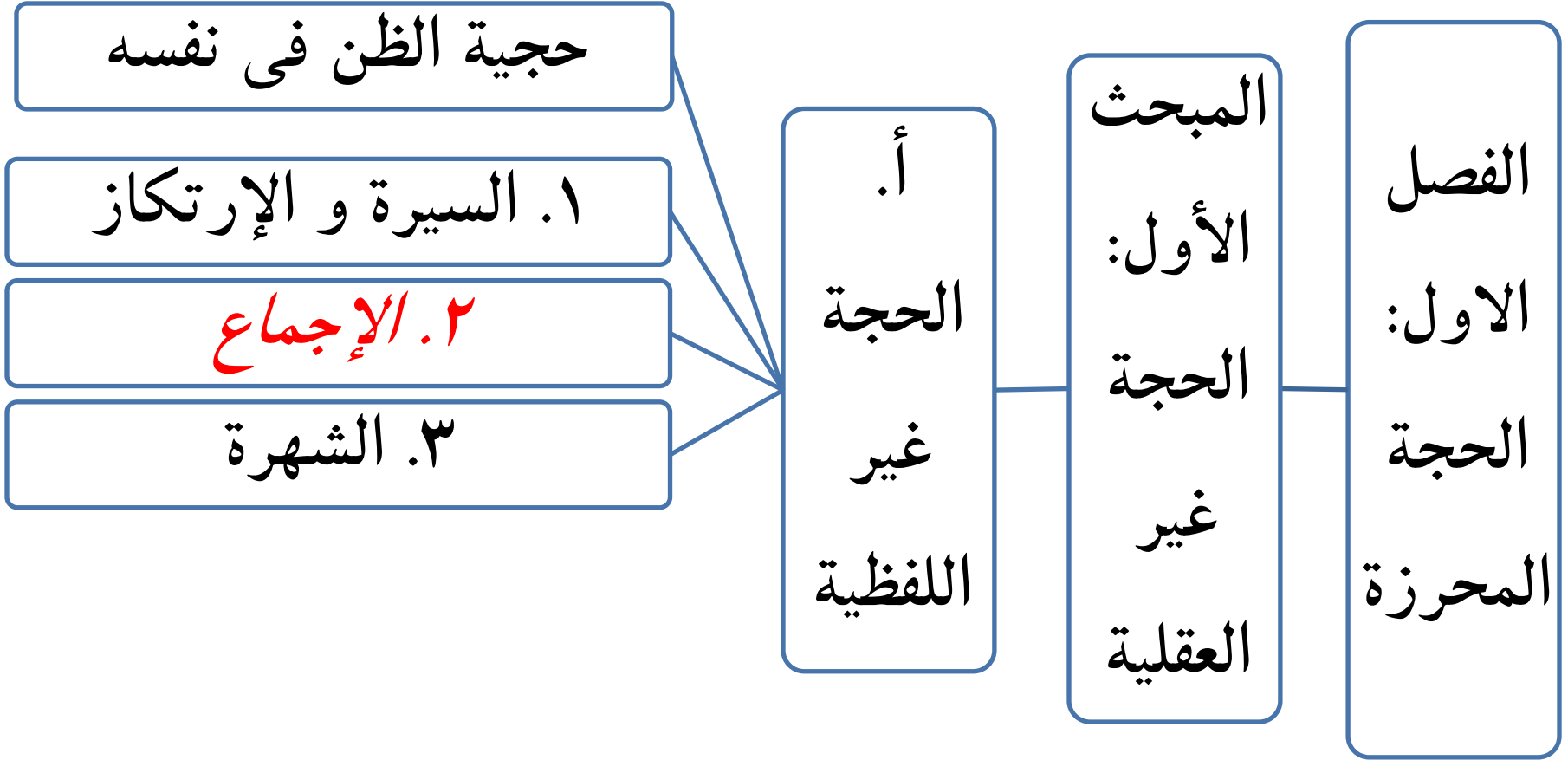

(الظهورات التي
يبحث عنها في
علم الأصول)

اجماع

- مفهوم شناسی اجماع
- سیره، ارتکاز، اجماع و شهرت، غیر از اینکه حجت‌های غیر عقلی غیر لفظی هستند، از جهاتی شبیه به هم هستند که در ادامه بحث معلوم خواهد شد.

اجماع

- در بحث سیره و ارتکاز توجه ما به دیدگاه‌ها یا رفتارهای عمومی مردم معطوف بود، حال یا همه مردم از آن جهت که بشرند یا گروهی از آنها مانند مسلمانان یا شیعیان از آن جهت که مسلمان یا از آن جهت که شیعه هستند.

- در بحث اجماع با فتاویٰ فقہا سر و کار داریم نه با دیدگاه یا رفتار عمومی مردم؛ البته خود همین فتاویٰ فقہا ممکن است منشأ رفتار یا دیدگاهی در بین متشرعه باشد که در بحث‌های گذشته بدان اشاره کردیم. الآن با خود فتاویٰ فقہا سر و کار داریم نه با دیدگاه‌ها یا رفتارهایی که از این فتاوا نشأت گرفته است.

اجماع

• اجماع در اصول یعنی اتفاق نظر فقها به گونه‌ای که همه یک فتوا داشته باشند. آیا این اتفاق نظر فقها برای ما حجت است به این معنا که بتوانیم به استناد همین فتوای فقها با قطع نظر از این که مدرک فقها را بر این فتوا بدانیم یا ندانیم، بگوییم که شریعت چنین حکمی دارد؟

• . مسلماً فقها در این فتوا برای خودشان یک مدرکی داشته‌اند؛ یعنی بدون مدرک و حجت فتوا نمی‌دهند.

• اقسام اجماع

- ۱. اجماع بسيط
- ۲. اجماع مركب
- ۳. اجماع محصل
- ۴. اجماع منقول
- ۵. اجماع ملفق از منقول و محصل

بسيط

مركب

اقسام اجماع

محصل

منقول

ملفق از منقول و محصل

اقسام اجماع

